

Metoder för bedömning av utbildningars relevans

Var, när och hur kan de användas?

Varför då?

- Struktur för samverkansinslag i utbildning framtagen genom tidigare Vinnovaprojekt Samverkanssäkrad Utbildning (LiU, UmU, MaU)
- Samverkan som stödprocess för utbildningsutveckling
 - ett underutvecklat område

Hur då?

- Undersöka
 - vilka metoder används idag?
 - fördelar och nackdelar - vad tycker användarna? (externa, interna)
 - utmaningar, förutsättningar?
 - hur kan vi inspirera och underlätta i arbetet med relevansbedömning?
- Utveckla
 - behövs det andra metoder?
- Testa
 - prova nya metoder
- Utvärdera
 - kan vi rekommendera metoden för andra?

Var då?

Webbaserad verktygslåda för systematisering av metoder för bedömning av utbildningars relevans (arbetsliv)

- Innehållsdeklaration
 - 12 beskrivna metoder med tips och möjlighet till fördjupning
 - 3 fallstudier
 - 7 intervjuer med deltagande lärosäten som har arbetat med någon av metoderna
 - 1 checklista för dialog med externa intressenter
 - 1 slutrapport MerUt
- Sökord "verktygslåda MERUT"

Presentationer

- Verktygslådan – metod och systematik
Svante Gunnarsson, LiU
- Fördjupning i tre metoder (fallstudie I-III)
Anna Fahlgren, LiU
Victoria Sörensson, UmU
Marie Magnell, KTH
- Checklista för dialog med extern part
Per Fagrell, KTH
- Tid för frågor

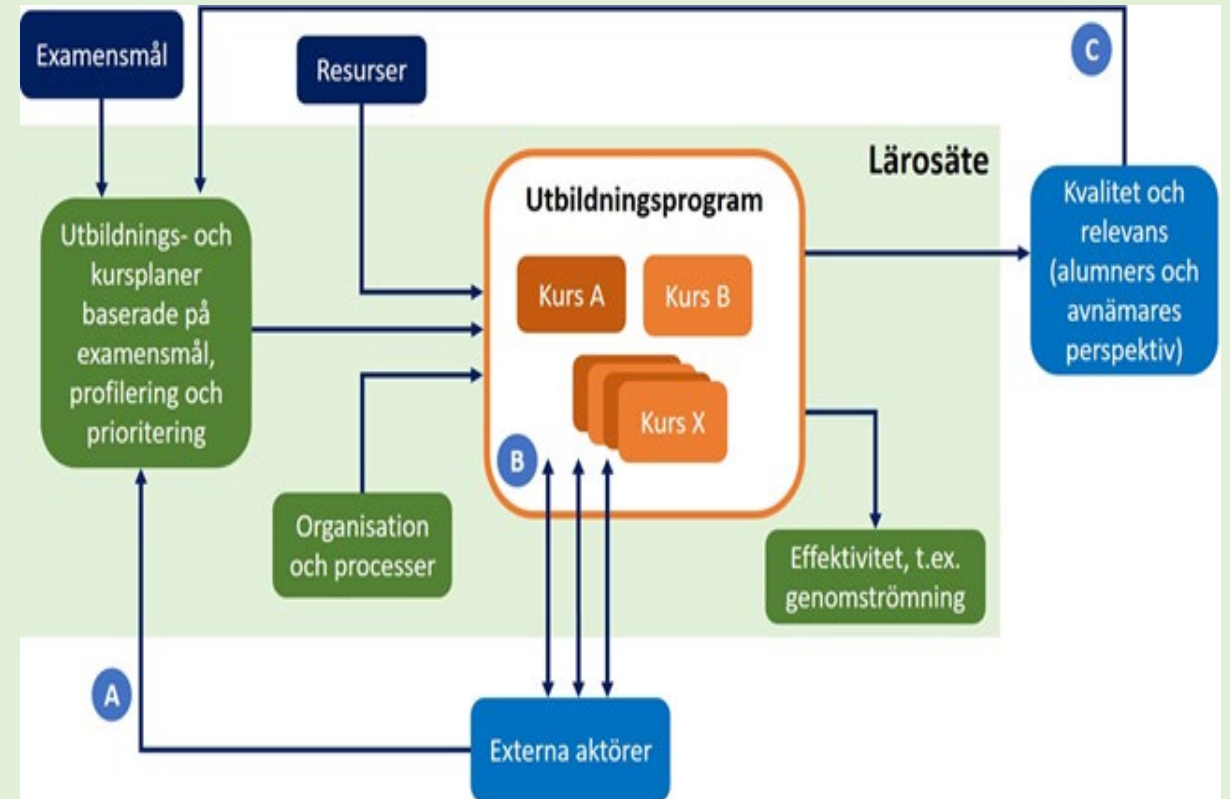
Använd gärna chatten för frågor och kommentarer!

Resultat

Kategorier:

- A. Verktøy og former for extern medverkan på programledningsnivå
- B. Verktøy og former for interaksjon med externa aktører på kursnivå
- C. Verktøy og former for att följa upp utbildningens relevans ur alumn- och/eller avnämarperspektiv

Fallstudier med utförligare beskrivningar av vissa metoder og verktøy

Fallstudie I

Experimental and Industrial Biomedicine

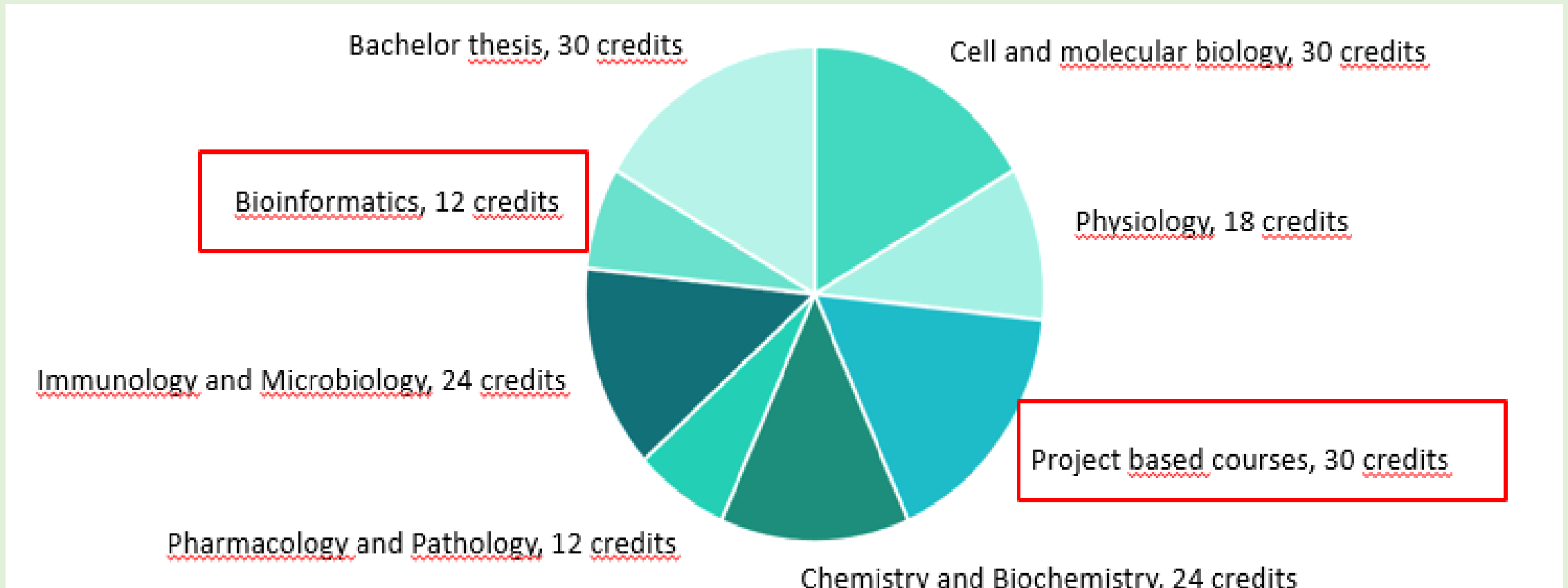
Från förmiddagen:

- I. En karakterisering av den roll en utexaminerad student från det aktuella programmet kommer att ha.
- II. Tydliga och dokumenterade mål för de kunskaper, färdigheter och förmågor som den tänkta rollen förutsätter – CDIO Syllabus.
- III. Tydliga och dokumenterade mål för hur utbildningsprogrammet ska utformas för att ge studenterna möjlighet att nå dessa mål – CDIO Standards.
- IV. Verktyg och metoder för en systematisk programutveckling

I. Besök hos- och diskussioner med ett stort antal life-science-företag för att få en bild av nuvarande och framtida yrkesroll

II. Exempel på kunskaper och färdigheter som behöver förstärkas

III. Exempel på nya kurser och moment i programmet

Twinning between theoretical courses and project courses

IV. Exempel på verktyg och metoder för en systematisk programutveckling: Syllabus Survey, företagsdagar

Fallstudie II

Fokusgrupper – hur funkar det?

- Test av fokusgrupper som metod för relevansbedömning av forskarutbildning inom humaniora och samhällsvetenskap (för arbete utanför akademien)
- Fokusgrupper är en metod som använts länge inom olika grenar av humaniora och samhällsvetenskap för att studera meningsskapande kring ett givet tema
- Diskussionen i grupperna syftar till att fånga deltagarnas attityder och uppfattningar och har ofta tematiska frågeställningar
- Deltagare behöver ingen förberedelse men bör utses med omsorg
- Metoden är lämplig i inledning av arbete med relevansbedömning

Genomförande

- Samtalsledare och ansvarig för fallstudie II: Annika Egan Sjölander, docent i medie- och kommunikationsvetenskap och f.d föreståndare för Humanistiska forskarskolan vid Umeå universitet
- Hypotes: Att kännedomen om forskarutbildades kompetens inom ovanstående områden bland arbetsgivare i Umeåregionen är relativt låg
- Fokusgrupper + intervjuer (pga Corona) genomfördes med sammanlagt åtta arbetslivsrepresentanter från privat- och offentlig sektor

Diskussionsteman i urval

- Vad är det första ni tänker på när jag säger forskarutbildning och forskarutbildad? Forskarutbildad inom humaniora? Samhällsvetenskap? Vad är din erfarenhet?
- Vad är en forskarutbildad och vad tror du/tänker du att en forskarutbildad kan bidra med? Inom humaniora och samhällsvetenskap?
- När ni inom era respektive organisationer/verksamheter diskuterar kompetensförsörjning, ingår då behovet av forskarutbildade? Inom vilka områden i så fall?
- Utifrån dagsläget – motsvarar universitetens (forskar)utbildning era förväntningar och behov? Vad behöver utvecklas och stärkas? Finns det regionala behov?

+ genomgång av examensmål för forskarutbildning

Kort om resultat

- Flertalet arbetsgivare diskuterade sällan behov om just forskarutbildade. Däremot om stort behov av kvalificerad arbetskraft.
- Synen på forskarutbildade synonym med "klassisk" bild av forskare = *"någon som gräver djupt i frågor på universitetet"*
- Men samtidigt är det någon *"man gärna samarbetar med vid behov"*
- Diskussion om generisk kompetens/examensmål väckte intresse
- Fortsatt arbete och dialog under 2021

Fallstudie III

Verktyg för kartläggning av samverkansinslag

- Verktöget utgörs av en workshop som syftar till att kartlägga nuläge och att identifiera utvecklingsbehov vad gäller arbetslivsanknytning och samverkansinslag i utbildningsprogram.
- Workshopen har genomförts vid flera lärosäten.
- En långsiktig uppföljning/utvärdering har nyligen initierats.

När och av vem kan verktyget användas?

- Workshopen kan användas vid inrättande av program och vid större förändringar av program.
- Workshopen kan även användas i den kontinuerliga utvecklingen.
- Med stöd av instruktioner och arbetsmaterial kan workshopen utföras under ledning av programansvariga eller samverkansstödet på lärosätet.
- Deltagarna utgörs av programledning och kursansvariga, företrädesvis från programspecifika kurser.

Hur går workshoppen till?

- Workshoppen inleds bland annat med en genomgång av olika former av samverkansinslag såsom gästföreläsningar, projekt, praktik, VFU, studiebesök, med mera.
- Därefter får deltagarna gå igenom kurs för kurs i programmet och med hjälp av små lappar kartlägga vilka samverkansinslag som finns i programmet.
- I nästa steg får deltagarna diskutera utvecklingsmöjligheter.
- Ett citat från en programansvarig som deltagit i workshoppen: *”Lapputläggnings-övningen var ju central och jag som programansvarig hade stor behållning av att höra hur andra resonerade.”*

Checklista för dialog med extern part

För dig som är programansvarig eller motsvarande

Struktur

- På vilken organisationsnivå finns samverkansgruppen?
- Har gruppen enbart en rådgivande roll eller även en formellt beslutande roll?
- Vilka förväntningar på de externa personernas deltagande finns det?
- Hur rekryteras "rätt" ledamöter? Är det t.ex. viktigt om de har sin utbildningsbakgrund på det aktuella programmet?
- Hur ofta ska gruppen träffas?
- Vilken information behöver de externa personerna inför möten och hur styrs agendan?

Innehåll

- Hur blir innehållet på mötena relevant för både lärosäte och externa ledamöter?
- Hur stäms förväntningarna från olika deltagare av?
- Hur engageras de externa personerna i gruppens arbete?
- Hur ska input från de externa personerna hanteras och implementeras?
- Hur förankras gruppens arbete och de externas input internt hos kollegor, studenter och administration?
- Vilken feedback får de externa personer på den input de har gett?

För dig som extern intressent

Struktur

- Är gruppens uppdrag främst kopplat till ett utvecklingsprojekt eller främst kopplat till "drift" av utbildningsprogram?
- Hur många möten hålls per år?
- Förväntas du företräda dig själv, din arbetsgivare eller en bransch? Vilket mandat har du när du kommer till gruppens möten?

Innehåll

- Vilka förväntningar har du på gruppens arbete?
- Vad förväntar sig lärosätet av ditt engagemang?
- Har gruppen enbart en rådgivande roll eller även en formellt beslutande roll?
- Vilken feedback får du från lärosätet på den input du bidrar med?
- Vilken feedback på gruppens arbete tar du tillbaka till din egen organisation?

UoH	Utbildning		Typ	Fas
LiU	Grundlärare		Kursmentorer	On-going
UmU	Kand + Master	Medie- & komunikation	Branschråd	On-going
HKr	Sjuk- sköterska		Programråd	On-going
KTH	Civilingenjör	Teknik & hållbarhet	”programledning”	Utveckling nytt program
MdH	Master	Innovation & design	fd branschråd	fd utveckling nytt program
SU	Master	Miljö- & hälsoskydd	”externt beslutsstöd”	Utveckling nytt program
KI	Kand + Master	Biomedicin	Branschråd?	On-going

Några nyckelfrågor i analysarbetet

- Vilka positioner intar de externa personerna?
- Vad kan de externa egentligen påverka?
- Vad vill de externa framförallt säga?
- Relatera detta till kvalitet och relevans i högre utbildning

Vilka positioner intar de externa personerna?

- De externa ser sig som rådgivare, inte kravställare.
- (Om VFU – mer praktiska frågor kring genomförande och uppföljning av VFU.)

Vad kan de externa egentligen påverka?

- Oklart. Eftersom den interna beslutsprocessen på lärosätena i stort sett är obekant för de externa, så är det svårt att veta vad man kan påverka.
- Men i många fall är det inte viktigt hur den interna beslutsprocessen ser ut, återigen – de ser sig som rådgivare, inte kravställare.

Vad vill de externa framförallt säga?

- Förändringar i branschen som (i deras ögon) borde leda till förändringar i utbildningsprogram.
- Ge feedback på upplevda kunskaper och färdigheter hos nyexade som anställts.
- Att utbildningsprogram ska ge karriärmöjlighet för studenterna, inte bara för det första jobbet.

Hur förhåller sig ovanstående frågor och svar till begreppen kvalitet och relevans?

- De externa ser inte att de har en roll i ett internt kvalitetsarbete på lärosätena.
- De externas kvalitetsdiskussion tar sin utgångspunkt från om studenterna får nytta av sin utbildning efter examen.
- Det finns en medvetenhet att "akademisk kvalitet" kan vara något annat än "extern kvalitet".
- Relevans kan tolkas som en delmängd av kvalitet, eller lika med kvalitet i form av en utbildnings output/resultat.

Sammanfattning

- Eftersom förutsättningarna och förväntningarna på de externas deltagande sällan är uttalade från lärosätena så har de externa svårt att veta både vad man kan bidra med och vad detta leder till.
- De externa tar sin utgångspunkt från sin bransch/sitt företag och det kompetensbehov som finns där samt de studenter och färdigutbildade som de mött. Utgångspunkten är inte utbildningsprogrammets kurs-/utbildningsplan.

För dig som är programansvarig eller motsvarande

Struktur

- På vilken organisationsnivå finns samverkansgruppen?
- Har gruppen enbart en rådgivande roll eller även en formellt beslutande roll?
- Vilka förväntningar på de externa personernas deltagande finns det?
- Hur rekryteras "rätt" ledamöter? Är det t.ex. viktigt om de har sin utbildningsbakgrund på det aktuella programmet?
- Hur ofta ska gruppen träffas?
- Vilken information behöver de externa personerna inför möten och hur styrs agendan?

Innehåll

- Hur blir innehållet på mötena relevant för både lärosäte och externa ledamöter?
- Hur stäms förväntningarna från olika deltagare av?
- Hur engageras de externa personerna i gruppens arbete?
- Hur ska input från de externa personerna hanteras och implementeras?
- Hur förankras gruppens arbete och de externas input internt hos kollegor, studenter och administration?
- Vilken feedback får de externa personer på den input de har gett?

För dig som extern intressent

Struktur

- Är gruppens uppdrag främst kopplat till ett utvecklingsprojekt eller främst kopplat till "drift" av utbildningsprogram?
- Hur många möten hålls per år?
- Förväntas du företräda dig själv, din arbetsgivare eller en bransch? Vilket mandat har du när du kommer till gruppens möten?

Innehåll

- Vilka förväntningar har du på gruppens arbete?
- Vad förväntar sig lärosätet av ditt engagemang?
- Har gruppen enbart en rådgivande roll eller även en formellt beslutande roll?
- Vilken feedback får du från lärosätet på den input du bidrar med?
- Vilken feedback på gruppens arbete tar du tillbaka till din egen organisation?

Tack för oss!

Frågor och funderingar?

Länk till verktygslådan:

<https://www.aurora.umu.se/utbildning-och-forskning/stod-till-utbildning/samverkan-och-innovation/samverkansinslag-utbildning/samverkansinslag/verktygslada-for-bedomning-av-utbildningsrelevans>

